

Státní veterinární správa
Slezská 100/7,
Praha 2, 120 00
ID DS: d2vairv

**Žádost o poskytnutí informací na základě
zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím**

Č. j.: SVS/2022/171010-G

Dne 15.12.2022 podala Eva Mertlíková, dat. nar.: trvale bytem
(dále jen „žadatelka“) žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném
přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, následujícího znění:

*„Státní veterinární správa v souvislosti s výskytem ptačí chřipky v České republice vyhlásila mimořádná
veterinární opatření. Na svých webových stránkách uvádí také řadu tvrzení o viru H5N1 a ptačí chřipce, ke
kterým však nejsou uvedeny odkazy na vědecké práce, které by tato tvrzení prokazovaly.*

*1) Uveďte, prosím, vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala,
že původcem ptačí chřipky je virus H5N1.*

*2) Uveďte vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala existenci
viru H5N1, případně dalších subtypů viru influenzy typu A.*

*3) Uveďte vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala, že virus
H5N1 je přenosný a patogenní pro člověka a má pandemický potenciál.*

*4) Uveďte vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala, že k
přenosu viru H5N1 dochází perorální a aerogenní cestou.*

*5) Prošetřuje Státní veterinární správa v případě výskytu klinických příznaků ptačí chřipky, zejména ve
velkochovech drůbeže, i další možné příčiny vzniku onemocnění, jako jsou např. faktory zoohygienické,
farmakologické, nutriční, otrava závadným krmivem nebo kontaminovanou napájecí vodou, nadměrný stres
zvířat atd.?“*

Žadatelka obdržela od Státní veterinární správy (dále jen „SVS“) dne 28.12.2022 následující odpověď:

*„1. Vysoce patogenní virus influenzy ptáků H5N1 je endemický u drůbeže ve východní a jihovýchodní Asii a
ohniska nákazy se objevují i v jiných oblastech Asie, v Evropě, Africe i Americe. Od začátku 21. století se
předpokládala i možnost, že právě chřipka vyvolá budoucí pandemii. Víry chřipky včetně subtypu H5N1 se
rychle vyvíjejí a jsou popisovány mezidruhové přenosy včetně přenosu z ptáků na člověka (zoonotický
potenciál).*

*Zdroj: Smith GJ, Naipospos TS, Nguyen TD, de Jong MD, Vijaykrishna D, Usman TB, Hassan SS, Nguyen
TV, Dao TV, Bui NA, Leung YH, Cheung CL, Rayner JM, Zhang JX, Zhang LJ, Poon LL, Li KS, Nguyen VC,
Hien TT, Farrar J, Webster RG, Chen H, Peiris JS, Guan Y. Evolution and adaptation of H5N1 influenza
virus in avian and human hosts in Indonesia and Vietnam. *Virology*. 2006 Jul 5;350(2):258-68. doi:
10.1016/j.virol.2006.03.048. Epub 2006 May 19. PMID: 16713612. [Evolution and adaptation of H5N1
influenza virus in avian and human hosts in Indonesia and Vietnam - PubMed \(nih.gov\)](#).*

*2. Lidská chřipka způsobená virem H5N1 je obvykle charakterizována závažnou infekcí dolních cest
dýchacích, což může vést k progresivnímu respiračnímu selhání a dalším komplikacím. K přenosu z ptáků na
člověka je ale potřeba přímého kontaktu nakažených ptáků (nejčastěji drůbeže) s člověkem, proto dodržování
prevence v podobě omezení kontaktu mezi volně žijícími ptáky – drůbeží – člověkem je účinná. Konzumace*

dobře tepelně upraveného drůbežního masa není významným rizikem přenosu na člověka. Přenos viru H5N1 mezi lidmi byl zaznamenán, ale bývá výjimečný a kazuistiky popisují takový přenos spíše mezi členy rodiny, kde je intenzivní kontakt s nemocným. Vývinující se virus H5N1 je ale třeba stále monitorovat s cílem včas zachytit případnou zvýšenou virovou adaptaci na člověka.

Zdroj: Calza L, Manfredi R, Chiodo F. L'influenza aviaria H5N1 [H5N1 avian influenza]. *Recenti Prog Med.* 2005 Nov;96(11):523-34. Italian. PMID: 16499158. [\[H5N1 avian influenza\] - PubMed \(nih.gov\)](#).

3. Volně žijící vodní ptáci jsou přirození rezervoárové všech virů chřipky typu A, kam patří i H5N1. Většina virů je nízcce patogenní tzv. (LPAI), ale některé získaly zvýšenou nakažlivost a jsou nebezpečná pro domácí drůbež tzv. (HPAI). Vnímaví ptáci na HPAI často umírají.

Zdroj: Kalthoff D, Globig A, Beer M. (Highly pathogenic) avian influenza as a zoonotic agent. *Vet Microbiol.* 2010 Jan 27;140(3-4):237-45. doi: 10.1016/j.vetmic.2009.08.022. Epub 2009 Aug 26. PMID: 19782482. [\(Highly pathogenic\) avian influenza as a zoonotic agent - PubMed \(nih.gov\)](#).

4. Řešení preventivních opatření omezujících nebo zabraňujících šíření H5N1 má tak ekonomický význam pro chovatele ptactva i enviromentální význam ochrany člověka před infekcí.

Zdroj: Swayne DE. Occupational and consumer risks from avian influenza viruses. *Dev Biol (Basel).* 2006;124:85-90. PMID: 16447498. [Occupational and consumer risks from avian influenza viruses - PubMed \(nih.gov\)](#).“

Žádná z odpovědí SVS však položené dotazy nezodpověděla:

Ad 1) Hlavním tématem studie [Evolution and adaptation of H5N1 influenza virus in avian and human hosts in Indonesia and Vietnam](#) z roku 2006 je fylogenetická analýza vzorků odebraných v období let 2003-2005. Není tedy zřejmé, jaký dotaz žadatelky mělo uvedení této studie zodpovědět.

Ad 2) Článek [\[H5N1 avian influenza\]](#) z roku 2005 vědeckou prací, která by pomocí vědecké metody prokázala, že virus H5N1 je přenosný a patogenní pro člověka a má pandemický potenciál, není. Informace uvedené SVS jsou pravděpodobně jen překladem informací uvedených v abstraktu článku v italštině (navíc tvrzení „...proto dodržování prevence v podobě omezení kontaktu mezi volně žijícími ptáky – drůbeží – člověkem je účinná.“ v abstraktu článku uvedeno není).

Ad 3) Článek [\(Highly pathogenic\) avian influenza as a zoonotic agent](#) z roku 2009, který obsahuje pouze souhrn informací o ptačí chřipce, vědeckou prací, která by pomocí vědecké metody něco prokázala, není. Tvrzení uvedená SVS nejsou ani citací, ale jen volným překladem a interpretací informací uvedených v abstraktu článku („Volně žijící vodní ptáci jsou přirození rezervoárové všech virů chřipky typu A, kam patří i H5N1. Většina virů je nízcce patogenní tzv. (LPAI), ale některé získaly zvýšenou nakažlivost a jsou nebezpečná pro domácí drůbež tzv. (HPAI). Vnímaví ptáci na HPAI často umírají.“).

Ad 4) Článek [Occupational and consumer risks from avian influenza viruses](#) z roku 2006 vědeckou prací, která by pomocí vědecké metody něco prokázala, není. Z tvrzení uvedeného SVS („Řešení preventivních opatření omezujících nebo zabraňujících šíření H5N1 má tak ekonomický význam pro chovatele ptactva i enviromentální význam ochrany člověka před infekcí.“) není zřejmé, jaký dotaz zasláný žadatelkou mělo uvedení tohoto tvrzení zodpovědět.

Ani jedna z odpovědí SVS dotazy žadatelky nezodpověděla. Žádný z uvedených dokumentů (většinou se jedná pouze o články obsahující souhrnné informace, a ne o původní vědecké práce obsahující primární zdroje) neprokázal to nejdůležitější, a to existenci viru H5N1 a jeho kauzalitu ke klinickým příznakům označovaným jako „ptačí chřipka“. Virus H5N1 byl údajně poprvé detekován v roce 1996 v Číně. Všechny 4 dokumenty uvedené SVS byly publikovány v roce 2005 nebo později. Už jen tento fakt je důvodem, proč žádný z nich nemůže být vědeckou prací prokazující existenci a patogenitu viru údajně objeveného v roce 1996.

Dotaz č. 5 „*Prošetřuje Státní veterinární správa v případě výskytu klinických příznaků ptačí chřipky, zejména ve velkochovech drůbeže, i další možné příčiny vzniku onemocnění, jako jsou např. faktory zoohygienické, farmakologické, nutriční, otrava závadným krmivem nebo kontaminovanou napájecí vodou, nadměrný stres zvířat atd.?*“ nebyl zodpovězen vůbec.

Prosím tedy o řádné zodpovězení všech výše uvedených 5 dotazů. Místo uvádění článků obsahujících pouze souhrnné informace prosím o uvedení vědeckých prací, včetně konkrétních citací z nich, které pomocí vědecké metody prokázaly v první řadě existenci viru H5N1 a jeho kauzalitu ke klinickým příznakům souhrnně označovaným jako „ptačí chřipka“ (samozřejmě s uvedením provedených kontrolních experimentů, které by vyloučily, že by původcem těchto klinických příznaků byly jiné příčiny než virus H5N1), dále vědecké důkazy prokazující přenos (perorální a aerogenní cestou) a patogenitu viru H5N1 pro ptáky a člověka (opět s uvedením provedených kontrolních experimentů, které by vyloučily, že by původcem klinických příznaků u ptáků a člověka byly jiné příčiny než virus H5N1). Dále prosím o zodpovězení dotazu č. 5.

Místo volných překladů a interpretací informací uvedených v zaslaných dokumentech prosím o uvedení přesných citací v původních znění, tedy bez překladu.

Děkuji

Eva Mertlíková